

Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Kullandıkları Disiplin Türlerinin İncelenmesi

Aynur APAYDIN TOSUN¹

Gönderim Tarihi: 03.02.2023

Yayın Tarihi: 31.05.2023 Makale Türü: Araştırma Makalesi

Öz

Bu araştırmanın amacı, temel eğitim kademelerinden biri olan ortaokullarda çalışan tüm öğretmenlerin sınıf içerisinde uyguladıkları disiplin türlerini belirlemek ve disiplin türleri hakkında bilgi vermektir. Araştırma projemizin evrenini, Samsun-İlkadım ilçe merkezindeki resmi kamu ortaokullarda çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Samsun-İlkadım ilçesindeki resmi kamu ortaokullarında çalışan öğretmenlerden random metoduyla 138 branş öğretmeni belirlenmiştir. Ortaokulda çalışan branş öğretmenlerin anket verdikleri yanıtlar SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Ortaokulda çalışan branş öğretmenlerin anket verileri; kıdem değişkeni, yaş değişkeni ve öğretmenlerinin mezun oldukları okul türü değişkenine göre farklılıklarını bulmak için ANOVA testi ile diğer testler kullanılmıştır. Cinsiyet, öğretmenlerin mezun oldukları okul türü değişkenlerine göre farklılıklarını bulmak için bağımsız grup t-testi kullanılmıştır. Öğretmenlerin kullandıkları disiplin türleri ile cinsiyet, yaş, mezun oldukları okul türü ve kıdeme göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğretmenlerin sınıfta kullanabilecekleri disiplin türlerini belirlerken öğrencilerin düzeylerini, yapılarını, sınıf disiplinini bozmayacak şekilde önleyici tedbirlerin alınması gerektiği, Milli Eğitim Bakanlığının hizmet içi eğitim konusunda sınıf yönetimi konusunda kurs ve seminerlerin verilmesi gerektiği, üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğrencilere sınıf yönetimi ve disiplini konusunda konu hakkında daha fazla davranış kazandırmaları tavsiye edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Disiplin, Öğretmen.

Working in Primary Schools Examination of The Types of Discipline That Class Teachers Use

Abstract

The aim of this research is to determine the types of discipline that all teachers working in secondary schools, which is one of the basic education levels, apply in the classroom and to give information about the types of discipline. The universe of our research project consists of teachers working in public secondary schools in Samsun-İlkadım district center. 138 branch teachers were determined by random method from teachers working in official public secondary schools in Samsun-İlkadım district. The answers given by the branch teachers working in the secondary school were analyzed using the SPSS program. Survey data of branch teachers working in secondary school; ANOVA test and other tests were used to find the differences according to the variable of seniority, age and the type of school the teachers graduated from. Independent group t-test was used to find out the differences according to the variables of gender and the type of school the teachers graduated from. Statistically significant differences were found according to the types of discipline used by the teachers, gender, age, type of school they graduated from and seniority. While determining the types of discipline that teachers can use in the classroom, it was recommended that preventive measures should be taken in a way that would not disrupt the level, structure and classroom discipline of the students, that the Ministry of National Education should give courses and seminars on

¹ Sorumlu Yazar: Aynur APAYDIN TOSUN, Uzman Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, aynurtosun55@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5284-8156

classroom management on in-service training, and that the students studying at the education faculties of universities should gain more behavior on the subject about classroom management and discipline.

Key Words: Middle School, Discipline, Teacher.

GİRİŞ

Problem

Çocuğun gelişim sağlamasında başta aile olmak üzere, bireyin yaşadığı toplumsal çevresi, eğitim öğretimini sürdürdüğü okul, aileden aktarım sağlanan genetik özellikler önemlidir. Bazen bu özellikler içinden en önemlisi, bireyin büyümesine sistematik olarak yarar sağlayacak zamanlı ve bilinçli bir şekilde eğitim ve öğretim hayatını sürdürecektir ortamlardır. Bireyin, eğitim öğretim yaşantısı, okul içi ve dışında katıldıkları etkinlikler içindedir. Etkinliklere katılım sağlayan birey, bazı normları esas alarak kurallar daha önceden tasarlanmış ve daha önceden tespit edilmiş yerlerde katılım sağlanır (Esen, 2006: 1).

Eğitim Öğretim verildiği sınıflar, bireyin kendi tutumlarını önemseyeceği, geliştireceği önemli mekânlardır, öğrencinin öğrenmeyi ve öğretmeyi sağlayabilmek maksadıyla kendine has oluşturdukları yerlerdir. Oluşturulan mekânlarda eğitim hedefleri doğrultusunda gerçekleşir. Eğitim hedeflerine ulaşabilmeleri için bireyin öğrenme zamanını belli bir tertip ve belli bir disiplin içinde yapması gerekir. Disiplini, tertip ve sınıf düzenini tehlikeye koyabilecek her türlü sınıf olumsuz durum, tutum ve davranışlar sınıf içerisindeki öğrenme düzeyinde ve sürecini aksatır. Verimli ve etkili bir eğitim öğretim mekânı sınıf tertibini, düzenini ve sınıf disiplinin sağlamlaştırmak için dersliklerde öğretmenlere bu konuda önemli çabalar gerektirmektedir. Öğrencinin eğitim öğretimde öğrenme seviyesinin düzenli bir şekilde gerçekleştirebilmesi için sınıf içi disiplin ve sınıf disiplini önemli bir yer tutmaktadır. Disiplin kavramı bir süreç bir zamanlama olmakla beraber bu süreç sınıf yönetiminin sınıf içerisindeki ve dışındaki tüm paydaşları etkilemektedir (Gündoğdu, 2007: 2).

Öğretmenin dersliklerde sınıf yönetimini sağlayabilmek için sınıf içerisindeki tüm paydaşları örgütleyebilme, sınıfın içinde bulunduğu ortamı, çevreyi daha katkı sağlayacak bir tertip içerisinde öğrenciyi izleme, öğrencinin akademik durumunu yakından izleyerek sınıf içerisinde oluşabilecek olumsuz durumları önceden sezebilme ve sınıf içerisindeki tüm paydaşları iç dinamikleri etkili bir şekilde yönetebilmektir. Öğretmenin sınıf yönetmesi bir eğitim öğretim modeli değildir, yeniliklerin vazgeçilmez olduğu, sistemsel bir metodudur (Terzi, 2002: 12).

Öğretmenin sınıf yönetiminin manasını herkesi dâhil etme ve sınıf içerisinde bu dâhile giren tüm paydaşların birlikte bir mana oluşturabilme zamanıdır. Zaman içerisinde kaliteli öğretmenlerin kişisel özelliklerinden biri olan birbirlerini anlamasıyla örüntülüdür. Bundan dolayı, öğretmenin sınıf yönetimini oluşturmada en önemli ayağı iletişim becerileridir. (Turan, 2011: 3).

Öğretmenin sınıf yönetiminin sınıf içerisindeki faaliyetleri öğrencinin hedeflenen amaç ve davranışları öğrencinin öğrenmeyi daha etkili ve daha kolay yapabilmesi ve bu faaliyetleri yaparken de öğretmenin öğrenciye yol göstermesi etkinliklerinin oluşturduğu zaman yönetimidir. Farklı bir deyişle öğretmenin sınıf yönetimini sağlarken, sınıf içerisinde

oluşturduğu veya oluşturabileceği olumlu bir hava oluşturabilme, sınıftaki öğrencilerin birey olarak sözlü olarak sınıfta istediği gibi konuşabilme yeteneğini göstermesi, öğrencinin sınıf içerisinde neler yapabileceği, yapabileceklerini sınıf içerisinde sergilemesini imkân sağlayacak eğitim öğretim ortamlarına katkı sağlayacak zamanlar ortaya çıkarmaktır. Bundan dolayı öğretmenin sınıf yönetimini sağlarken tüm içi ve paydaşları etkili bir şekilde katkı sağlamalarına imkân verebilecek durumları ortaya çıkarabilmelidir. Eğitimin ilk başladığı yer olarak kabul edilen ailenin kalıtsal özelliklerden sonraki öğrencinin davranışlarının şekillendiği ete kemiğe büründüğü mekân eğitim öğretimin vazgeçilmez unsurları olan derslikler yani sınıflardır (Turan, 2011: 3-4).

Tüm eğitim öğretim kademelerinde sınıf yönetimi terimi kullanılırken akla ilk gelen, sınıf şube rehber öğretmenin veya o derse giren branş öğretmenlerin sınıfta etkin olduğu, öğrencilerin okul, sınıf içi ve sınıf dışı kurallara riayet ettiği akla gelir. Oysaki sınıf yönetimi, okuldaki tüm iç paydaşların idareci (müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı), öğretmen, öğrenci ve diğer personellerin belli kaideler çerçevesinde oluşturdukları pozitif okul ikliminin oluşturduğu yansımadır. Sınıf yönetiminde öğretmen, başrolü oynar. Olumlu sınıf yönetiminin en etkin olanı öğretmendir, öğretmende mesleğinde sahip olduğu mesleki kalitesidir.

Sınıfta öğretmen, her öğrencisinin en asgari seviyede öğrenme gerçekleştirebileceğine, her öğrencinin farklılıkları olabileceğine ve buna göre öğrenme seviyelerinde farklılaşma olabileceğini bilmeli, bunun içinde sınıf içi öğrenme ve öğretme teknik ve davranışlarını öğrencilerinin bireysel farklılıklarını mutlaka göz önünde bulundurmalıdır. Bunun içinde sınıf yönetiminde öğretmen öğretimsel liderliğini belirli bir vizyon, teknik ve amaçlar üzerinden götürebilmelidir.

Öğretmenin sınıf yönetimini kullanırken bunlardan en önemli unsurlardan biride sınıf içerisinde akademik, etkinlik becerilerini kullanırken zamanını da etkili bir şekilde kullanabilmelidir. Öğretmenin sınıf yönetimini sağlamada dikkat edeceği önemli öğelerden biri de verimli şekilde eğitimi öğretimi kullanabilmesi süreci iyi yönetebilmesidir.

Bünyesinde bulunduğumuz dünyanın en kutsal ve en önemli meslek dallarından biri olan ve aynı zamanda da ülkemizin insan kaynakları olarak en yoğun bakanlıklarından biri olan bu devasa sistemin öğelerinden biri olan öğretmenlerimizin disiplini sağlamada ve sınıf yönetimini sağlamaları için kullandıkları tekniklerin önemli olduğu için araştırma ihtiyacı hissedilmiştir.

Eğitim öğretimin vazgeçilmez unsurlarından olan okullar önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda yaşadığımız hayat içerisinde sosyal çevreye devasa katkılar vermiştir. Eğitim öğretimin vazgeçilmez unsurlarından olan okulların en önemli ve değişmeyen ögesi olan öğrencileri hayata hazırlarken, yaşadığı hayatı iyi okuyabilen, farklı ve analitik düşünebilme yeteneğini geliştiren, olaylar karşısında muhakeme gücünü kullanabilen toplumsal ve sosyal hayat normları içerisinde öğrenciyi hazırlayacak etkiler verir. Bu etkiler öğrencinin ilgisi, alakası, bilgisi, becerisi, tutumlarını sağlamanın yanında kişisel gelişimin tamamlaması içinde yeterli zaman ve mekânı sağlamak için şans yaratacaktır. Sosyal hayatta okullardan öğrencilerin düzgün fertler olarak topluma kazandırmaları yönünde beklentileri oluşmaktadır. Okulların başarısı, sosyal etkinlikleri, sosyo ekonomik durumları öğrencinin kalitesinin göstergesidir.

Okullar, sosyal hayatlardaki beklenen davranışlar niteliğinde öğrenim gören bireylere yenilikçi, kaliteli kazandırabilecek kurumlardır. Bundan dolayı okullarda öğrenim gören bireylere belirtilen hedefler doğrultusuna uyacak şekilde belli bir düzen içerisinde bulunması şarttır. (Sarıtış, 2000: 58-59).

Okullarda kaliteli bir eğitim-öğretim süreci için okullarda ve sınıflarda disiplin hâkimiyeti kurulmuş olması esastır. Disiplin, belirlenmiş hedefleri ulaşılması gereken belirli norma göre süreçlerin daha normal sürdürülebilmesi ve birlikte yaşanılacak veya paylaşılacak ortamların belirli yasalara ve davranışlara göre devam edebilmesidir. (Çelik, 2006: 63).

Sınıf disiplinin hedefi öğrenim gören bireylere tutumlarını ölçebilme, öğrenciye kendi davranışlarını denetleme, denetlediği davranışın dönütü alabilme yeteneğini verebilmektir. Öğrenci bu kazanımını pekiştirmesinde sosyal hayat içerisindeki gelenek, göreneklere, bulunduğu davranışın nitelik yönünden ayırt edebilmesidir. Bundan dolayı eğitim öğretim veren kurumlar bireylere tasvip edilen kazanımları verebilmeli, kazanımlar da gözlenebilmelidir. (Başaran, 1996: 110).

Okuldaki eğitim öğretim gören öğrenciler geçirdikleri akademik süreçlerin içerisinde önlerine süreç boyunca farklı şekilde sıkıntılar gelebilir. Bu sıkıntılar daha önceden de hep olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Sıkıntısız bir akademik süreç olmaması bir hayli zor olmakla beraber oluşabilecek ve oluşacak sıkıntılarda okul içi ve okul dışı tüm paydaşlarının içinde yer alması kadar normal bir durum yoktur. Eğitim lideri olarak öğretmen oluşan sıkıntıları öğrenciyi doğru bilinen normlara göre kanalize edebilmeli ve sınıf içerisindeki tüm bileşenlerle birlikte ortak hareket ederek ileride oluşabilecek tüm sıkıntılara, başarısızlıklara oluşabilecek her türlü sıkıntıda nasıl baş edebilecekleri noktasında doğru yönlendirmeyi yapabilmelidir (Topses, 2005: 14).

Sınıf disiplini öğretmenler için her zaman sınıf içerisinde her zaman uğraştıkları emek, çaba, güç, enerji harcadıkları ve zorlandıkları durumlar olarak ortaya çıkmıştır. Sınıf disiplini oluşturmada kullandıkları teknikler, yöntemler, bakış açıları sınıf içerisinde kullanılan disiplin çeşitleri her zaman önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırma projemin sınıf içerisinde kullanılan sınıf disiplin çeşitlerinin öğretmenlerin sınıf disiplini ve yönetimini sağlamaya çalışırken kullandıkları türleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amaçları

Bu temel hedefler çerçevesinde bazı sorularda cevap bulunmaya çalışılmıştır.

1. Resmi kamu ortaokullarında görevlerini yürüten öğretmenlerin sınıf yönetimi içerisinde kullandıkları disiplin çeşitlerini cinsiyetlere göre ayırma var mıdır?
2. Resmi kamu ortaokullarında görevlerini yürüten öğretmenlerin sınıf yönetimi içerisinde kullandıkları disiplin çeşitlerini yaşa göre ayırma var mıdır?
3. Resmi kamu ortaokullarında görevlerini yürüten öğretmenlerin sınıf yönetimi içerisinde kullandıkları disiplin çeşitlerini kıdemlerine göre ayırma var mıdır?

4. Resmi kamu ortaokullarında görevlerini yürüten öğretmenlerin sınıf yönetimi içerisinde kullandıkları disiplin çeşitlerini tamamladıkları okulların çeşidine göre ayrışma var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Araştırma projesinde toplanılacak verilerin;

1. Resmi kamu ortaokullarında görevlerini yürüten öğretmenlerin şahsi hususlara göre sınıf yönetimi içerisinde kullandıkları disiplin çeşitlerini arasında manalı bir farkın göstergesi olup olmayacağını,
2. Araştırmalara yeni bir düşünce olarak katkı sağlayabileceği,
3. Resmi kamu ortaokullarında görevlerini yürüten öğretmenlerin görev yaptıkları okul ve kurumlarda eğitim öğretim için elverişli mekânların oluşabilmesine fayda sağlayabileceği,
4. Resmi kamu ortaokullarında görevlerini yürüten öğretmenlerin görev yaptıkları okul ve kurumlarda akademik süreç içerisinde çıkabilecek sıkıntıların öngörülmesi ve bu sıkıntıların giderilmesi için eğitim çalışanlarına yeni düşünceler verebileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmanın amacı ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin kullandıkları disiplin türleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmaktadır. Yine bu amaç doğrultusunda cinsiyet, kıdem, yaş, kişisel özellikleri ve öğrenim durumu değişkenine bağlı olarak farklılaşp farklılaşmadığının tespit edilmesi amaçlandığından araştırma Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. “İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır” (Karasar, 2011).

Evren ve Örneklem

Araştırmanı evrenini Samsun ili İlkadım ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ortaokullarda çalışmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Evren içinde uygun örnekleme tekniği kullanılarak 590 öğretmen arasından random tekniği ile 138 öğretmene anketler ulaştırılmıştır. Anketler Google anket şeklinde düzenlenerek öğretmenlere WhatsApp üzerinden gönderilmiştir. Araştırma kullanılan anket gönüllülük esas alınarak 138 öğretmen tarafından doldurulmuştur.

Tablo 1. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullara Göre Dağılımı

<i>Sıra</i>	<i>Okul</i>	<i>Uygulanan Anket Sayısı</i>	<i>%</i>
1	Belediye Ortaokulu	9	6.52
2	Atatürk Ortaokulu	15	10.87
3	Gazi Ortaokulu	19	13.77
4	Yıldırım Beyazıt Ortaokulu	31	22.46
5	23 Nisan Ortaokulu	15	10.86
6	Gülsüm Sami Kefeli Ort.	21	15.22
7	50.Yıl Ortaokulu	10	7.26
8	75.Yıl Ortaokulu	18	13.04
	TOPLAM	138	100

Veri Toplama Araçları

Resmi kamu ortaokullarında görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimini sağlamak için kullandığı disiplin türlerini tespit etmek ve araştırmaya veri toplamak amacıyla anket kullanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmakta olup 1. kısımda 4 soru bulunmaktadır. Bu sorularda katılımcıların kişisel özelliklerini saptamak için bazı sorulara yer verilmiştir. 2. kısımda ise 41 sorudan oluşan öğretmenlerin sınıf içerisinde kullandıkları disiplin türlerinin belirlemek amacıyla ankette yer verilmiştir. “Bu anket ölçeği daha önceden Hasan ESEN tarafından geliştirilerek, geçerlik ve güvenirlik çalışması yine ESEN tarafından da yapılmıştır.

Tablo 2. Destekleyici Disiplin Türü Faktör Analizi Sonuçları

<i>Destekleyici Disiplin Türü Cronbach $\alpha=0.86$</i>	<i>Faktör Yüğü</i>
S1 Psikolojik desteğe ihtiyacı olan öğrencileri belirler onlara gerekli desteği veririm.	0,612
S2 Sınıf içerisinde öğrencilerin kendilerini ifade etme istek ve girişimlerini cesaretlendiririm.	0,542
S3 Küçük başarıları överek öğrencilerin güven duygusunun gelişmesini desteklerim.	0,486
S4 Öğrencinin sınıfta kendini gösterme çabasını desteklerim.	0,468
S5 Öğrenciler yanlış davranışa yöneldiklerinde onlara olumlu önerilerde bulunurum.	0,426
S6 İyi davranışları uygun yer ve zamanda ödüllendiririm.	0,402
S7 Sınıfta maddi desteğe ihtiyacı olan öğrencileri önceden belirlerim.	0,398
S8 Öğrencilere islenen konuya özgü sorular sorarak onları motive edici yorumlar yaparım.	0,368
S9 Öğrencilerin ödevleri ile tek tek ilgilenirim.	0,342
S10 Öğrencilerin yapmakta zorlandıkları işlerde onlara yardım ederim.	0,340
S11 Öğrencilerin beden dillerini anlamaya çalışırım.	0,324

Destekleyici Disiplin Türü faktör yükleri 0,324 ile 0,612 arasındadır. Destekleyici Disiplin Türü faktör yükü yüksek olan 1. soru şıkkıdır. Faktör yükü düşük olan 11. soru şıkkıdır.

Tablo 3. Düzeltici Disiplin Türü Faktör Analizi Sonuçları

<i>Düzeltici Disiplin Türü Cronbach $\alpha=0.84$</i>	<i>Faktör Yüğü</i>
S12 İstenmeyen davranışta bulunan öğrencinin ailesi ile görüşerek sorunlu davranışı çözmeye çalışırım.	0,654
S13 Yanlış davranışta ısrar eden öğrenciye karşı, yönetmeliğe uygun disiplin kurallarını uygulayım.	0,632
S14 Derse geç gelen öğrenciyle özel olarak konuşarak sorunu çözmeye çalışırım.	0,532
S15 Öğrencide görülen olumsuz davranışı görmezden gelmem, öğrenciyi bu davranışını düzeltmesi için derhal uyarırım.	0,521
S16 Sorun çıkaran öğrenciyle konuşurken sakin ve inandırıcı olmaya çalışırım.	0,509
S17 Sınıf içerisinde öğrencilerin dikkatini dağıtabilecek materyallerin bulunmamasına dikkat ederim.	0,507
S18 Sınıfta hatalı bir davranış gördüğümde, hatalı davranışı derhal düzeltme yoluna giderim.	0,498
S19 Hatalı davranışta ısrar eden öğrenciyle birebir konuşarak problemi çözmeye çalışırım.	0,493
S20 Yanlış davranışta bulunan öğrenciye karşı tutumumu, sınıfın dışında birebir görüşmede bildiririm.	0,468
S21 Derste yüksek sesle konuşarak sorun çıkaran öğrencilerin yerlerini değiştirerek, bu problemi çözmeye çalışırım.	0,442
S22 Hatalı öğrenci davranışının çözümünde sınıf kurallarını uygulayım.	0,384
S23 Hatalı öğrenci davranışını olumlu bir şekilde çözmeye çalışırım.	0,374
S24 Yanlış davranışı çözmek için bu davranışın üzerine kararlı bir şekilde giderim.	0,365
S25 Gerekğinde istenmeyen davranışlar sergileyen öğrenciyle görüşür, çözüm konusunda ona nasıl yardımcı olabileceğimi sorarım.	0,336

Düzeltici Disiplin Türü ölçeğinde faktör yükleri 0,336 ile 0,654 arasındadır. Düzeltici Disiplin Türü faktör yükü yüksek olan 12. soru şıkkıdır. Faktör yükü düşük olan 25. soru şıkkıdır.

Tablo 4. Önleyici Disiplin Türü Faktör Analizi Sonuçları

<i>Önleyici Disiplin Türü Cronbach $\alpha=0.84$</i>	<i>Faktör Yüğü</i>
S26 Öğrenciler arasında çalışkan tembel ayrımı yapmam.	0,660
S27 Konuları öğrencinin anlayabileceğı düzeyde bir dil kullanarak islerim.	0,612
S28 Öğrenciler devamlı olarak başkalarına saygının önemini vurgularım.	0,602
S29 Öğrencilere her zaman olumlu bir model olmaya çalışırım.	0,598
S30 Öğrencilerimle olan ilişkilerimde güler yüzlü olmaya çalışırım.	0,565
S31 Sıkıcı geçen derslerde espri yaparak, dersi sıkıcı olmaktan çıkarmaya çalışırım.	0,509
S32 Öğrenciler iyi huyların kazanımlarından söz ederim.	0,507
S33 Sınıfta öğrenciler arasında cinsiyet ayrımı yapmam.	0,486
S34 Sınıf içerisinde olması gereken davranışlar konusunda öğrencilerle açık ve net bir anlaşma sağlarım.	0,481
S35 Sınıf içerisinde uyulması gereken kuralları belirlerken bütün öğrencilerin onayını alırım.	0,476
S36 Ders etkinliklerini öğrenciler için mümkün olduğu kadar zevkli hale getiririm.	0,451
S37 Sınıfta bütün öğrencilere isimleri ile hitap ederim.	0,430
S38 Öğrencilerin sınıfta eğlenceli bir hava yaratma çabalarını anlayışla karşılarım.	0,382
S39 Öğrencilerle ortaklaşa aldığımız kararları sınıfta uygularım.	0,374
S40 Öğrencilere arkadaşları önünde onur kırıcı davranmaktan kaçınırım.	0,356
S41 Ders saatinde öğrencinin bos kalmamasına özen gösteririm.	0,332

Önleyici Disiplin Türü ölçeğinde faktör yükleri 0,332 ile 0,660 arasındadır. Önleyici disiplin faktör yükü yüksek olan 26. soru şıkkıdır. Faktör yükü düşük olan 41. soru şıkkıdır.

Verilerin Analizi ve Yorumu

Elde edilen veriler SPSS Paget programı ile yapılmıştır. Ölçek maddeleri anlaşılabilir cümlelerden oluşturulmuş ve madde seçenekleri; (1) Hiçbir Zaman, (2) Nadiren, (3) Ara Sıra, (4) Çoğu zaman, (5) Her Zaman şeklindedir.

Verilerin analizi için öncelikli olarak normallik analizi yapılmıştır. Normallik varsayımı sağlandığında bağımsız değişkene ait kategori sayısı 2 ise analiz için bağımsız t testi normallik varsayımı sağlanmamış ise Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Bağımsız değişkene ilişkin kategori sayısı 2'den fazla ise ve normallik sağlanmış ise tek yönlü Varyans analizi normallik varsayımı sağlanmamış ise Kruskal -Wallis H testi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişki olup olmadığını belirlemek içinse veriler normal dağılmış ise Pearson korelasyon analizi veriler normal dağılımı ihlal etmiş ise Sperman korelasyon analizi kullanılmıştır. Bir değişkenin diğer değişkeni yordayıp yordamadığını belirlemek için ise basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın amacına bağlı olarak araştırma sorularına ilişkin bulgular sırası ile sunulmuştur.

Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri ile İlgili Tablolar

Tablo 5. Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre dağılımı

<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Kadın	54	39.1
Erkek	84	60.9
Toplam	138	100

Tablo 5’de ankete katılan öğretmenlerden % 39.1’sı kadın, % 60.9’ü erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Ankete katılım sağlayan örneklem grubunun arasında erkek öğretmenlerin çoğunlukta.

Tablo 6. Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı

<i>Yaş</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
20-30	34	24.6
31-40	89	64.5
41 ve üzeri	15	10.9
Toplam	138	100

Tablo 6’da ankete katılan öğretmenlerden, % 24,6 20-30 yaş grubu, % 64,5 31-40 yaş grubu, % 10,9 41 yaş ve üzeri grubundadır. Ankete katılım sağlayan örneklem grubunun 41 yaş ve üzeridir.

Tablo 7. Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin mezun olunan okul değişkenine göre dağılımı

<i>Mezun Olunan Okul</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
2 Yıllık Eğitim Enstitüsü	0	0
2 Yıllık Eğitim Yüksek Okulu	9	6.5
Eğitim Fakültesi	114	82.6
Diğer Fakülteler	15	10.9
Toplam	138	100

Tablo 7’de ankete katılan öğretmenlerden % 6,5 2 yıl eğitim veren eğitim yüksek okullardan mezun olanlar, % 82.6’sı eğitim fakültesi mezunlarından ve % 10,9’u diğer fakültesi mezunudur. Araştırmadaki örneklem grubunda eğitim enstitüsü bitiren bulunamamaktadır.

Tablo 8. Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Kıdem Değişkenine Göre Dağılımı

<i>Kıdem</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
1-10 yıl	52	37.6
11-20 yıl	68	49.3
21-üzeri	18	13.1
Toplam	138	100

Tablo 8’de ankete katılan öğretmenlerden, % 37,6 oranında 1-10 yıl hizmet süresi, % 49,3 oranında 11-20 yıl hizmet süresi ve % 13,1 21-üzeri hizmet süresi görülmüştür.. Ankete katılım sağlayan örneklem grubunun arasında 11-20 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler çoğunluktadır

Tablo 9. Disiplin Türlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Grup t-testi Sonuçları

<i>Disiplin Türleri</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Destekleyici Disiplin Türü	Erkek	84	4.10	0.41	138	-2.16	,03
	Kadın	54	4.16	0.36			
Düzeltilici Disiplin Türü	Erkek	84	4.12	0.41	138	-2.50	,01
	Kadın	54	4.28	0.37			
Önleyici Disiplin Türü	Erkek	84	4.14	0.39	138	-0.54	,54
	Kadın	54	4.12	0.36			

Öğretmenin, uyguladıkları disiplin çeşitlerinin cinslerine göre manalı bir çeşitlilik göstermeleri bakılmadan önce, Levene’s testi ile çözümlerinin dağılımları eşit test edilmiş, çözüm dağılımlarının eşit bir şekilde görülmüştür. ($P>.05$). Eşitlikler içinde ayrımların belirtilmesi için yöntem yapılmıştır.

Tablo 9’da belirtildiği üzere sınıf disiplinin sağlamak için öğretmenlerin uyguladıkları disiplin çeşitlerinin, cinsiyet değişkenine göre manalı bir çeşitlilik gösterdiğini belirlemek için grup t-testi sonuçlarına göre; kadın ve erkek öğretmenlerin destekleyici disiplin türü ve düzeltici disiplini uygulama açısından manalı çeşitlilikler bulunmuştur ($p<.05$). Kadın ve erkek öğretmenlerin önleyici disiplin türü uygulama açısından ise manalı bir çeşitlilik bulunmamıştır ($p>.05$).

Bu verilerde görüldüğü üzere, destekleyici disiplin uygulamasının kadın öğretmenlerin $X:4,16$, $X:4,10$ erkek öğretmenlere göre daha çoktur. Düzeltici disiplin uygulamasının kadın öğretmenler $X:4,28$, erkek öğretmenlere göre $X:4,12$ daha çoktur.

Tablo 10. Disiplin Türlerinin Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okul Değişkenine Göre Bağımsız Grup t-testi Sonuçları

<i>Disiplin Türleri</i>	<i>Mezun Olunan Okul</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Destekleyici Disiplin Türü	2 Yıllık Eğitim Enstitüsü	0					
	2 Yıllık Eğitim Yüksek Okulu	9	3,43	0,23	138	-1,13	,38
	Eğitim Fakültesi	114	4,16	0,46			
	Diğer Fakültesi	15	3,54	0,32			
Düzeltilici Disiplin Türü	2 Yıllık Eğitim Enstitüsü	0					
	2 Yıllık Eğitim Yüksek Okulu	9	3,22	0,27	138	-1,26	,04
	Eğitim Fakültesi	114	3,94	0,39			
	Diğer Fakültesi	15	3,81	0,33			
Önleyici Disiplin Türü	2 Yıllık Eğitim Enstitüsü	0					
	2 Yıllık Eğitim Yüksek Okulu	9	3,52	0,42	138	-2,12	,02
	Eğitim Fakültesi	114	4,21	0,38			
	Diğer Fakültesi	15	3,62	0,33			

Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin, kullandıkları disiplin türlerinin mezun oldukları bölüm çeşitlerine göre manalı bir fark olup olmadığını göremeden önce, Levene's testi ile çözümlerin değişkenlerine göre eşit olduğu ($P>.05$) ortadadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin kullandıkları disiplin çeşitlerinin, mezun olunan bölümlere göre manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulmak için grup t-testi verilerinde; 2 yıllık eğitim yüksek okul bölümü mezunu, diğer fakülte mezunu öğretmenlerinin düzeltici disiplin uygulamasını ve önleyici disiplin uygulamasını birbirleri açısından manalı çeşitlilikler görülmüştür ($p<.05$). 2 yıllık eğitim veren yüksek okullar, eğitim fakültesi ve diğer bölümlerin fakülte mezunları arasında destekleyici disiplin çeşidi uygulaması açısından ise manalı bir çeşitlilik görülmemiştir ($p>.05$). Eğitim fakültesi bitiren öğretmenin düzeltici disiplin uygulaması $X:3.94$, 2 yıllık yüksek okul bitiren öğretmenlere $X:3.22$ ve diğer fakülte bitiren öğretmenlere $X:3.81$ göre çoktur. Eğitim fakültesi bitiren öğretmenlerin önleyici disiplin uygulaması $X:4.21$, 2 yıllık yüksek okul bitiren öğretmenlerin $X:3.52$ ve diğer fakülte bitiren öğretmenlere göre $X:3.62$ çoktur. Veriler göz önünde bulundurulduğunda üniversiteyi yeni bitiren öğretmen profilinin daha heyecanlı ve daha fedakâr olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Destekleyici Disiplin Türünün Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>Grup</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Varyansın</i>	<i>Kareler</i>	<i>Kareler</i>			
				<i>Kaynağı</i>	<i>Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
20-30	34	4,12	0,41	Gruplar arası	3,24	2	1,32	10,56	,00
31-40	89	4,21	0,32	Grup içi	39,36	136	0,12		
41 ve üzeri	15	4,18	0,38	Toplam	42,60	138			
Toplam	138	4,17	0,37						

Tablo 11'de belirtildiği üzere destekleyici disiplin çeşidinin yaş aralığına göre manalı bir çeşitlilik olup olmayacağını tespit etmek için anavo yöntemi uygulanmıştır. Tahlil sonuçlarına göre ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin yaş istatistiklerinde manalı cevaplar bulunmuştur $F:10.56$; $p<.05$. Manalı çeşitliliğin çıktığı noktayı bulabilmek için post-hoc yöntemlerini uygulayabilmek için Levene's testi ile grup çözümlerinin değişken eşitliklerine bakıldığında çözümlerin eşit olduğu $p>.05$ bulunmuştur. Post-hoc yöntemlerinden Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılarak çözümler aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 12. Destekleyici Disiplin Türünün Yaş Değişkenine Göre Farklılığın Hangi Gruplardan Kaynaklandığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

<i>Yaş (i)</i>	<i>Yaş (j)</i>	<i>$\bar{X}_i - \bar{X}_j$</i>	<i>Std. Hata</i>	<i>P</i>
20-30	31-40	-.2360	.05628	.001
	41 ve üzeri	-.2380	.06673	.003
31-40	20-30	-.2360	.05628	.001
	41 ve üzeri	-.0030	.06663	1.000
41 ve üzeri	20-30	-.2380	.06673	.003
	31-40	-.0030	.06663	1.000

Tablo 12’de belirtildiği üzere destekleyici disiplin çeşidinin yaş gruplarına göre manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulmak için ANOVA yöntemi sonrasında uygulanan post-hoc Scheffe çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre, yaşları 20-30 yaş grubunda olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin 31-40 yaş grubundaki ortaokullarda görev yapan öğretmenleriyle, yaşları 31-40 yaş grubunda olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin tarafına; yaşları 20-30 grubunda olan ortaokullarda görev yapan öğretmenleriyle, yaşları 41- grubundaki ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin arasında, yaşları 41-üzeri grubunda ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin tarafına $p < .05$ seviyesinde manalı bir çeşitlilik tespit edilmiştir. Ortaokullarda görev yapan öğretmen grubunun yaş grubu fazlalaştıkça destekleyici disiplin kullanımının arttığı görülmüştür.

Tablo 13. Düzeltici Disiplin Türünün Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>Varyansın Grup</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Kareler Kaynağı</i>	<i>Kareler Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
20-30	34	3,70	0,46	Gruplar arası	4,12	3	1,72	10,58	,00
31-40	89	4,13	0,41	Grup içi	49,38	135	0,16		
41 ve üzeri	15	4,23	0,38	Toplam	53,50	138			
Toplam	138	4,02	0,41						

Tablo 13’de görüldüğü gibi düzeltici disiplin türünün yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniği uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin yaş ortalamaları arasında anlamlı sonuçlar elde edilmiştir ($F = 10,58$; $p < .05$). daha sonra anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek için tamamlayıcı post-hoc tekniklerini kullanabilmek için Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojenliğine bakılmış, sonuçta varyansların homojen olduğu ($p > .05$) görülmüştür. Daha sonra post hoc tekniklerinden Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılarak sonuçlar tablo 5.10’da gösterilmiştir.

Tablo 14. Düzeltici Disiplin Türünün Yaş Değişkenine Göre Farklılığın Hangi Gruplardan Kaynaklandığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

<i>Yaş (i)</i>	<i>Yaş (j)</i>	<i>$\bar{X}_i - \bar{X}_j$</i>	<i>Std. Hata</i>	<i>P</i>
20-30	31-40	-.2360	.05628	.001
	41 ve üzeri	-.2380	.06673	.003
31-40	20-30	-.2360	.05628	.001
	41 ve üzeri	-.0030	.06663	1.000
41 ve üzeri	20-30	-.2380	.06673	.003
	31-40	-.0030	.06663	1.000

Tablo 14’de belirtildiği üzere düzeltici disiplin çeşidinin yaş aralığına göre manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulabilmek için ANOVA (tek yönlü varyans analizi) sonrasında uygulan

post-hoc Scheffe çoklu testi verilerinde, yaşları 20-30 yaş grubunda ortaokullarda görev yapan öğretmenleriyle 31-40 yaş ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin, yaşları 31-40 yaş grubundaki arasında olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin tarafına; yaşları 20 ile 30 arasında olan ortaokullarda görev yapan öğretmenleriyle, yaşları 41 ve üzeri olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin arasında, yaşları 41 ve üzeri olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin lehine ($p < .05$) düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur. Bu da yaş olarak büyük ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin düzeltici disiplin türünü daha çok uyguladıklarını göstermektedir.

Tablo 15. Önleyici Disiplin Türünün Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>Varyansın</i>		<i>Kareler</i>		<i>Kareler</i>					
<i>Grup</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Kaynağı</i>	<i>Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
20-30	34	3,92	0,43	Gruplar arası	4,16	3	1,42	10,52	,00
31-40	89	4,24	0,41	Grup içi	48,42	135	0,16		
41 ve üzeri	15	4,13	0,38	Toplam	52,58	138			
Toplam	138	4,09	0,40						

Tablo 15’de görüldüğü gibi önleyici disiplin türünün yaş değişkenine göre göre manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulabilmek için ANOVA (tek yönlü varyans analizi) yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda sınıf öğretmenlerinin yaş ortalamaları arasında anlamlı sonuçlar elde edilmiştir ($F = 10,52$; $p < .05$). daha sonra anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek için tamamlayıcı post-hoc tekniklerini kullanabilmek için Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojenliğine bakılmış, sonuçta varyansların homojen olduğu ($p > .05$) görülmüştür. Daha sonra post hoc tekniklerinden Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılarak sonuçlar tablo 5.12’de gösterilmiştir.

Tablo 16. Önleyici Disiplin Türünün Yaş Değişkenine Göre Farklılığın Hangi Gruplardan Kaynaklandığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

<i>Yaş (i)</i>	<i>Yaş (j)</i>	<i>$\bar{X}_i - \bar{X}_j$</i>	<i>Std. Hata</i>	<i>P</i>
20-30	31-40	-.2360	.05628	.001
	41 ve üzeri	-.2380	.06673	.003
31-40	20-30	-.2360	.05628	.001
	41 ve üzeri	-.0030	.06663	1.000
41 ve üzeri	20-30	-.2380	.06673	.003
	31-40	-.0030	.06663	1.000

Tablo 16’da belirtildiği üzere önleyici disiplin türünün yaş değişkenine göre manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulabilmek için ANOVA (tek yönlü varyans analizi) yöntemi kullanılmıştır. Post-hoc Scheffe çoklu karşılaştırma testi sonucunda, yaşları 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerle 31-40 yaş grubundaki öğretmenler içerisinde, 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin yararına; 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerle, 41-üzeri yaş grubundaki öğretmenler içerisinde, 41-üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin yararına $p < .05$ seviyesinde manalı çeşitlilik bulunmuştur. Yaş grubunun yüksek öğretmenlerin önleyici disiplin çeşidini çok daha fazla benimsediklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 17. Destekleyici Disiplin Türünün Kıdem Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

<i>Kıdem</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>X</i>	<i>P</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
1-10 yıl	52	123.235	2	21.013	.000	1-10 yıl-11-20 yıl
11-20 yıl	68	181.432				1-10 yıl-21 ve üzeri
21 ve üzeri	18	189.763				
Toplam	138					

Tablo 17’de belirtildiği üzere öğretmenlerin hizmet süreleri göz önünde bulundurulduğunda destekleyici disiplin çeşidinin soru-cevap kısmındaki cevaplara bakıldığında manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulmak için Levene’s testi ile iki çözümlerin değişkenleri eşit şekilde test edilerek, değişkenlerin eşit bulunmuştur $p>.05$.

Yüksek kıdem grubuna sahip ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin düşük kıdem grubuna ait ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin destekleyici disiplini daha çok kullandıklarını göstermektedir.

Tablo 18. Düzeltici Disiplin Türünün Kıdem Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>Kıdem</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Varyansın Kaynağı</i>	<i>Kareler Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Kareler Ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1-10 yıl	52	3,92	0,42	Gruplar arası	4,14	3	2,12	10,58	,00
11-20 yıl	68	4,14	0,43	Grup içi	41,72	140	0,16		
21 ve üzeri	18	4,13	0,45	Toplam	45,86	143			
Toplam	138	4,12	0,43						

Tablo 18’de görüldüğü gibi düzeltici disiplin türünün kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniği uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda öğretmenlerin kıdem ortalamaları arasında anlamlı sonuçlar elde edilmiştir ($F = 10,58$; $p < .05$). daha sonra anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek için tamamlayıcı post-hoc tekniklerini kullanabilmek için Levene’s testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojenliğine bakılmış, sonuçta varyansların homojen olduğu ($p > .05$) görülmüştür. Daha sonra post-hoc tekniklerinden Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılarak sonuçlar Tablo 4.15’de gösterilmiştir.

Tablo 19. Düzeltici Disiplin Türünün Kıdem Değişkenine Göre Farklılığın Hangi Gruplardan Kaynaklandığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

<i>Öğretmenin Kıdemi(i)</i>	<i>Öğretmenin Kıdemi(j)</i>	<i>$X_i - X_j$</i>	<i>Std. Hata</i>	<i>P</i>
1-10 yıl	11-20 yıl	-.2425	.05622	.000
	41 ve üzeri	-.2162	.07453	.032
11-20 yıl	1-10 yıl	-.2425	.05628	.000
	21 ve üzeri	-.0441	.08125	.786
21 ve üzeri	1-10 yıl	-.2162	.07453	.032
	11-20 yıl	-.0441	.08125	.786

Tablo 19’da belirtildiği üzere düzeltici disiplin türünün öğretmenlerin hizmet süreleri göz önünde bulundurulduğunda manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulmak için ANOVA (tek yönlü varyans analizi) sonrasında uygulanan post-hoc Scheffe testi verilerinde, kıdemleri 1-10 yıl grupta ortaokullarda görev yapan öğretmenleriyle 11 ile 20 yıl olan ortaokullarda görev yapan öğretmenleri arasında, kıdemleri 11 ile 20 yıl arasında olan ortaokullarda görev yapan öğretmenleri lehine; kıdemleri 1 ile 10 yıl arasında olan ortaokullarda görev yapan öğretmenleriyle, kıdemleri 21 ve üzeri

olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin arasında, kıdemleri 21 ve üzeri olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin lehine ($p<.05$) düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur. Bu da genel olarak ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin kıdemleri arttıkça düzeltici disiplin türünü uygulamalarında artış olduğunu göstermektedir.

Tablo 20. Önleyici Disiplin Türünün Kıdem Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

<i>Kıdem</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>X</i>	<i>P</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
1-10 yıl	52	122.68	3	29.87	.000	1-10 yıl-11-20 yıl
11-20 yıl	68	178.65				11-20 yıl-21 ve üzeri
21 ve üzeri	18	161.34				
Toplam	138					

Tablo 20’de belirtildiği üzere öğretmenlerin kıdem sürelerine bakıldığında önleyici disiplin çeşidinin soru-cevap kısmındaki cevaplara bakıldığında manalı bir çeşitlilik olup olmadığını bulmak için, Levene’s testi ile iki dağılım değişkenlerinin eşitliği tespit edilerek, verilere göre kullanılan ölçek alt boyutları ve ölçeklerin paun değişkenleri eşit olmadığı görülmüştür $p<.05$. Ortaokullarda görev yapan öğretmenin önleyici disiplin çeşidini ölçeklerine kullandıkları cevaplar hizmet sürelerine göre kruskal-wallis testinin çözümleriyle belirtilmiştir, kruskal-wallis testi sonucunda; ölçeğin alt boyutu ile hizmet süresi ölçekteki elde edilen puanların hizmet varyansına göre manalı bir çeşitlilik göstermiştir. $p<.05$. Hizmet süreleri arasındaki gruplardan kaynaklanan ikili kıdem gruplarına Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 21. Önleyici Disiplin Türü Alt Boyutunun İkili Kıdem Gruplarına Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

<i>Kıdem</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>U</i>	<i>P</i>
1-10 yıl	52	113.68	16734	4236	0
11-20 yıl	68	153.24	13526		
Toplam	120				
1-10 yıl	52	99.46	16237,5	2356,5	0,005
21 ve üzeri	18	117.12	4987,5		
Toplam	70				
11-20 yıl	68	71.54	5604,5	1456,5	0,267
21 ve üzeri	18	63,78	1986,5		
Toplam	86				

Tablo 21’de belirtildiği üzere önleyici disiplin Mann Whitney U testi sonucuna göre; 1 - 10 yıl, 11- 20 yıl kıdem grubu arasında ve 1 – 10 yıl ile 21 yıl hizmet süresine sahip gruplar arasında manalı farklılıklar vardır. Manalı olduğu belirtilen hizmet sürelerine göre gruplara ayrılan kıdemler bakıldığından hizmet süresi fazla olan ortaokullarda görev yapan öğretmenin ortalamaları hizmet süresi daha az olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin ortalamalarına göre daha yüksek çıktığı belirtilmektedir. Sonuçlara bakıldığında hizmet süresi daha fazla olan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin önleyici disiplini çeşidini daha çok tercih ettiklerini göstermiştir. $U:4236,2356.50$; $p<.05$.

Sonuç

Samsun ili, İlkadım İlçesinde kamuya ait ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin kulanmış oldukları disiplin türleri incelenmiştir. Disiplin çeşitlerini,

1. Önleyici,
2. Destekleyici,
3. Düzeltici,

olmak üzere 3 şekilde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Disiplin çeşitlerini kullanmada, öğretmenlerin farklı niteliklerini baz alındığında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılmış tır.

Yapılan araştırmaya göre, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin cinslerine göre destekleyici ve düzeltici disiplin çeşitlerini kullanmaları bakımından manalı çeşitlilikler bulunulmuştur. Kadın çalışanların, destekleyici ve düzeltici disiplin çeşitlerini kullanmalarını erkek çalışanlara göre daha çok benimsemişlerdir. Kadın çalışanların destekleyici ve düzeltici disiplini çok kullanmalarının sebebinin, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha duygusal olmaları, öğrencileriyle bağ oluşturduğu, öğrencilerin kadın öğretmenlere daha çabuk alıştığını ve öğrencilerin kadın öğretmenleri otorite olarak görmedikleri düşünülmektedir.

Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin cinslerine göre önleyici disiplin çeşidini kullanmaları bakımın manalı çeşitlilik bulunamamıştır.

Esen'in (2006) yaptığı "İlköğretim ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin Kullandığı Disiplin Türlerinin İncelemesi" adlı araştırmasında sınıf öğretmenliğine temel oluşturan okul türü ile öğretmenlerin sınıf yönetiminde kullanmış oldukları destekleyici disiplin uygulaması açısından gruplar arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. 4 yıllık öğretmen lisesi mezunu öğretmen grubu ile 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunu öğretmen grubu arasında destekleyici disiplin uygulaması açısından anlamlı fark bulunmuştur. 4 yıllık öğretmen lisesi mezunu öğretmen grubu ile 4 yıllık eğitim fakültesi mezunu öğretmen grubu arasında destekleyici disiplin uygulaması açısından anlamlı fark görülmüştür. 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunu öğretmen grubu ile 4 yıllık öğretmen lisesi mezunu öğretmen grubu arasında destekleyici disiplin uygulaması açısından anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Öğretmenlerin eğitim düzeyi arttıkça destekleyici disiplin anlayışını benimseme düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenliğine temel oluşturan okul türleri ile öğretmenlerin sınıf yönetiminde kullanmış oldukları disiplin türleri arasında yer alan önleyici disiplin türü uygulaması bakımından bazı gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur. Dört yıllık öğretmen lisesi mezunu öğretmen grubu ile iki yıllık eğitim yüksekokulu mezunu öğretmen grubu arasında önleyici disiplin uygulamaları açısından anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Dört yıllık öğretmen lisesi mezunu öğretmen grubu ile dört yıllık eğitim fakültesi mezunu öğretmen grubu arasında önleyici disiplin uygulamaları açısından anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. İki yıllık eğitim yüksekokulu mezunu öğretmen grubu ile dört yıllık öğretmen lisesi mezunu öğretmen grubu arasında önleyici disiplin uygulamaları açısından anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Dört yıllık eğitim fakültesi mezunu öğretmen grubu ile dört yıllık öğretmen lisesi mezunu öğretmen grubu, arasında sınıf yönetiminde önleyici disiplin uygulamaları açısından anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Bu sonuca göre, öğretmenlerin eğitim düzeyi arttıkça önleyici disiplin uygulamalarını benimseme düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özcan'ın (2008)'de yaptığı "İlköğretim birinci kademedeki görevli sınıf öğretmenlerinin sınıf disiplinine ilişkin görüşleri" adlı araştırmasında bu araştırmayla örtüşmeyen sonuçlar elde edilmiştir. Sınıf içinde istenilmeyen tutumlar sergileyen sınıf otoritesini sarsıcı davranışlarda bulunan öğrencilerin, bu davranışları sergilemesindeki fikirleri araştırıldığında öğretmenin

bitirdikleri okul çeşitlerine göre bir çeşitlilik bulunamamıştır. Bu duruma göre dersliklerde sınıf otoritesi bozan davranışlar sergileyen öğrencilerle ilgili öğretmen fikirleri; 4 yıl süren eğitim fakültesi mezunları, 2 yıl eğitimi süren yüksekokul mezunları ve diğer mezuniyetlere bakıldığında herhangi bir değişimin olamadığı görülmüştür.

Bu araştırma sonuçlarında, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin yaş çeşitliliğine göre uyguladıkları önleyici disiplin, destekleyici disiplin ve düzeltici disiplin çeşitlerini kullanmalarına göre aralarında anlamlı farklar bulunmuştur.

Destekleyici disiplin çeşidini kullanmaları, 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerin 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin içerisinde, 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin yararına manalı çeşitlilik vardır. 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerin, 41- üzeri olan öğretmenlerin içerisinde, 41- üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin yararına manalı bir çeşitlilik vardır.

Düzeltilici disiplin çeşidini kullanmaları, 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerin 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin içerisinde, 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin yararına manalı çeşitlilik vardır. 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerin, 41- üzeri olan öğretmenlerin içerisinde, 41- üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin yararına manalı bir çeşitlilik vardır.

Önleyici disiplin çeşidini kullanmaları, 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerin 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin içerisinde, 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin yararına manalı çeşitlilik vardır. 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerin, 41- üzeri olan öğretmenlerin içerisinde, 41- üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin yararına manalı bir çeşitlilik vardır. Yaşlar arasında farklılık gösteren ve yaşı ilerlemiş öğretmenlerin farklı disiplin türlerini uygulamalarının sebebi olarak yaşça büyük öğretmenlerin tecrübeli oldukları bundan dolayı farklı disiplin uygulamalarını sınıf ortamının değişkenliğine göre uyguladıkları fikri benimsenmiştir.

Bu bulgu Esen'in (2006) "ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin kullandığı disiplin türlerinin incelemesi" ile eşleşmemektedir. Esen' in ortaya koyduğu çalışmada temel eğitim okullarında çalışan öğretmenlerin yaş çeşitliliği ile uyguladıkları disiplin çeşitleri içerisinde manalı bir çeşitlilik görülmemiştir.

Bu çalışmaya göre, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet süreleri çeşitliliği baz alındığında destekleyici disiplin, düzeltici disiplin ve önleyici disiplin kullanmaları bakımından manalı farklılıklara varılmıştır.

1-10 hizmet süresi ile 11-20 hizmet süresine sahip grubun içinde, 11-20 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin yararına destekleyici disiplin uygulanımı bakımından manalı farklılıklar görülmüştür. 1-10 hizmet süresi ile 21- üzeri hizmet süresine sahip grubun içinde 21- üzeri hizmet süresine sahip öğretmenlerin yararına destekleyici disiplin uygulanımı bakımından manalı farklılıklar görülmüştür.

Hizmet süreleri 1-10 hizmet süresi ile 11-20 hizmet süresine sahip grubun içinde, 11-20 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin yararına düzeltici disiplin uygulanımı bakımından manalı farklılıklar görülmüştür. 1-10 hizmet süresi ile 21- üzeri hizmet süresine sahip grubun içinde 21- üzeri hizmet süresine sahip öğretmenlerin yararına düzeltici disiplin uygulanımı bakımından manalı farklılıklar görülmüştür.

1-10 hizmet süresi ile 11-20 hizmet süresine sahip grubun içinde, 11-20 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin yararına önleyici disiplin uygulanımı bakımından manalı farklılıklar görülmüştür. 1-10 hizmet süresi ile 21- üzeri hizmet süresine sahip grubun içinde 21- üzeri hizmet süresine sahip öğretmenlerin yararına önleyici disiplin uygulanımı bakımından manalı farklılıklar görülmüştür.

Bu sonuçlara göre meslekteki hizmet süresi yüksek öğretmenlerin önleyici disiplin, destekleyici disiplin ve düzeltici disiplin kullanmaları açısından daha çok kullanmaya elverişli olduğu görülmüş ve tespit edilmiştir. Hizmet süreleri yüksek öğretmenlerin sınıfların, öğrencilerin durumlarına göre disiplin çeşitlerini kullanmada duruma göre değişim gösterdikleri düşünülmektedir

Öneriler

Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf disiplini sağlamak için bazı düşünceler belirtilmiştir.

- 1) Üniversitelerin eğitim fakültesi öğretmenlik bölümünde özellikle okul uygulamaları ve okul deneyimi gibi derslerde sınıf disiplini sağlamada uygulanabilecek yöntem ve teknikleri birebir staj yaptığı okullarda yapabilmesi.
- 2) Okullarda disiplin sorunlarının en minimize indirilebilmesi için okulun fiziksel ve psikolojik açıdan öğrencinin yaş ve okul türlerine uygun bir şekilde donatılması ve düzenlenilmesi.
- 3) Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün öğretmenlerin sınıf disiplini ve sınıf yönetimi konularında daha çok hizmetiçi eğitim kurs ve seminerler düzenlenmeli.
- 4) Okula ve sınıflara öğretmenler hazırlıklı bir şekilde gelmeli ve planlarını hazırlarken de yaşadığı çevreyi, öğrencilerin seviyelerine, okul türlerine göre öğretim programlarına uygun bir şekilde, ünitelendirilmiş ve günlük ders planlarını hazırlamalıdır.
- 5) Okulda ve sınıflarda eğitimin olmazsa olmazı olan öğrencilerimize uygun koşullar sağlanmalıdır.
- 6) Sınıflarda öğrencilerin istenilmeyen tutumlarda bulunmasının önüne geçebilmek için öğretmenlerin öğrencilere idolü olabilmeli yani rol-model olmak durumundadır.
- 7) İleriki zamanlarda yapılabilecek proje veya araştırmalara teşkil edebilmesi için okullarda fiziksel şartlar ve fiziksel çevreyle ilgili araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça:

- Ada S. Ve Çetin Ölçüm M. 2002. Eğitim Ve Öğretim Ortamında Disiplin Nedir?, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 186 S.
- Akar, İ. 2002. “Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Etmenler”, Sınıf Yönetimi, Ed.: Z. Kaya, Ankara, Ss. 20-42
- Alkan H. B. 2007. “İlköğretim Öğretmenlerinin İstenmeyen Davranışlarla Baş Etme Yöntemleri Ve Okulda Şiddet” Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde
- Aydın A. 2000. Sınıf Yönetimi, Melisa Matbaacılık, İstanbul, 246 S.
- Aydın B. 2006. “Öğretmenlerin Kendi Sınıf Disiplin Sistemlerini Oluşturması”, Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 1(2), 19-32
- Barker L. (1982) Communication In The Classroom, Prentice Hall Inc., Englewood Cliff.
- Başaran İ. E.1996. Eğitim Yönetimi, Yargıcı Matbaası, Ankara, 198 S.
- Başar H. 1999. Sınıf Yönetimi, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 191 S.

- Beşdok D. 2007. “Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışlarını Önleyebilme Yeterliklerinin Değerlendirilmesi (Kayseri İli Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Buğday, F. 2010. “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Konusundaki Düşünce Ve Tutumları” Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Civelek K. 2001, “İlköğretimde Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf İçi Disiplini Sağlamada Kullandıkları Yöntemler (Trabzon İli Örneği)” Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çalık T. 2005. “Sınıf Yönetimi Ve Özellikleri”, Sınıf Yönetimi, Ed.: L. Küçükahmet, Ankara, Ss. 1-10
- Çelik, K. 2005. “Disiplin Oluşturma Ve Kural Geliştirme”, Etkili Sınıf Yönetimi, Ed.: H. Kıran, Ankara, Ss. 241-275
- Çelik, S. 2006. “Disiplin İle Sınıfta Kural Ve İşlemlerin Belirlenmesi Ve Uygulanması”, Sınıf Yönetimi, Ed.: M. Yalçinkaya Ve İ. Günbayı, İstanbul, Ss. 51-89
- Çelik V. 2002. Sınıf Yönetimi, Nobel Yayın , Ankara, 203 S.
- Demirel Ö. 2002. Kuramdan Uygulamaya, Eğitimde Program Geliştirme, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 314 S.
- Dönmez B. 2006. “ Sosyal Bir Sistem Olarak Sınıf”, Sınıf Yönetimi, Ed.: M. Şişman Ve S. Turan, Ankara, Ss. 14-27.
- Efil İ. 2005. “Zaman Yönetimi”, Sınıf Yönetimi, Ed.: L. Küçükahmet, Ankara, Ss. 129-148
- Eleser G. 2007. “İlköğretim Birinci Kademedeki Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Disiplin Sorunları Ve Bunlarla Baş Etme Yolları” Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eren M. 1994 “Eğitime Giriş” Meteksan Anonim Şirketi, Editörlü Kitap, Ankara.
- Esen H. 2006. “İlk Ve Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Kullandıkları Disiplin Türleri (Edirne İli Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne
- Gökdoğan G. 2007. “Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Resmi İlköğretim Okulları Ve Özel İlköğretim Okullarında Mukayeseli İncelenmesi (Kayseri İli Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- Gündoğdu H. 2007. “İlköğretim Okullarındaki Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Disiplinini Sağlamada Kullandıkları Yöntemlerin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Helmke, A. Ve Renkl, A. 1993. “Unaufmerksamkeit In Grundschulklassen: Problem Der Klasse Oder Des Lehrers?” Zeitschrift Für Entwicklungspsychologie Und Padagogische Psychologie, 25, 185-205.
- Hull, J. 1990. Classroom Skills A. Teacher Guide, David Fulton Public, London, 138s
- Humphreys T. 1998. Disiplin Nedir? Ne Değildir?, Çev: B. Çelik, Epsilon Yayıncılık, İstanbul, 238 S.
- Işık H. 2006. “ Öğrenme Ortamının Fiziksel Düzeni”, Sınıf Yönetimi, Ed.: M. Şişman Ve S. Turan, Ankara, Ss. 29-41
- İlgar L. 2000. Eğitim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi, Beta Yayınları, İstanbul, 236 S.

- İpek C. 1999. “ Resmi Liseler İle Özel Liselerde Örgütsel Kültür Ve Öğretmen –Öğrenci İlişkisi”, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Kılbaş Ş. 2003. Sınıf Yönetimi, Nobel Kitabevi, Adana, 220 S.
- Korkmaz A. 2005. “Sınıf Organizasyonu”, Sınıf Yönetimi, Ed.: L. Küçükahmet, Ankara, Ss. 150-166
- Küçükahmet L, 1995. Öğretim İlke Ve Yöntemleri, Gazi Büro Kitabevi, Ankara, 176 S.
- Mahiroğlu A. Buluç B. 2003. “Ortaöğretim Kurumlarında Fiziksel Ceza Uygulamaları”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(1), 81-95
- Ök M. Vd. 2000. “İlköğretimde Öğretmen-Öğrenci Etkileşimine Sınıf Yönetimi Kurallarının Etkisi”, <http://Yayim.Meb.Gov.Tr/Dergiler/145/Ok-Gode-Alkan.Htm>
- Özcan G. 2008. “İlköğretim I. Kademedeki Görevli Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Disiplinine İlişkin Görüşleri” Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Özden, Y. 2005. “ Sınıf İçinde Öğrenme Öğretme Ortamının Düzenlenmesi”, Sınıf Yönetimi, Ed.: E. Karip, Ankara, Ss. 35-68
- Sadık F. 2006. “Öğrencilerin İstenmeyen Davranışları Ve Bu Davranışlarla Baş Edilme Stratejilerinin Öğretmen, Öğrenci Ve Veli Görüşlerine Göre İncelenmesi Ve Güvengen Disiplin Modeli Temele Alınarak Uygulanan Eğitim Programının Öğretmenlerin Baş Etme Stratejilerine Etkisi” Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Sarıtaş, M. 2000. “Sınıf Yönetimi Ve Disiplinle İlgili Kurallar Geliştirme Ve Uygulama”, Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar, Ed. L. Küçükahmet, Ankara, Ss. 47-90
- Satoğlu E. 2008. “Ortaöğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Karşılaştıkları Disiplin Sorunları Ve Baş Etme Yolları”, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Senemoğlu N. 2004. Gelişim, Öğrenme Ve Öğretim, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 600 S.
- Şama E. Tarım K. 2007. “Öğretmenlerin Başarısız Olarak Algıladıkları Öğrencilere Yönelik Tutum Ve Davranışları”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 5(1), 135-154
- Şişman M. Ve Turan S. (Ed.), 2006. Sınıf Yönetimi, Öğreti Yayınları, Ankara, 186 S.
- Terzi A. 2002. “Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları”, <http://Yayim.Meb.Gov.Tr/Dergiler/155-156/Terzi.Htm>, (12.11.2013)
- Thomas G. 2005. Etkili Öğretmenlik Eğitimi, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 290 S.
- Topses, G. 2005. “Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Toplumsal Ve Psikolojik Etmenler Ve Sorunlar”, Sınıf Yönetimi, Ed.: L. Küçükahmet, Ankara, Ss. 11-40
- Vural B. 2004. Nitelikli Sınıf Ve Stressiz Eğitim Ortamı, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 284 S.
- Yeşilyurt E. Ve Çankaya İ. 2008. “Sınıf Yönetimi Açısından Öğretmen Niteliklerinin Belirlenmesi”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7 (23), 274-295
- Yıldız B. 2006. “Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Davranışlarda Kullandıkları Önleyici Yaklaşımlar Ve Bu Yaklaşımların Etkililiğine İlişkin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri”, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Yalçinkaya M. Ve Günbayı _ (Ed.), 2006. Sınıf Yönetimi, Sistem Matbaacılık, İstanbul, 272 S.